

IN MEMORIAM

MIŁOSZ ZIELIŃSKI

Dr inż. arch.

Cracow University of Technology
Faculty of Architecture
Institute of Landscape Architecture
e-mail: mzielinski@pk.edu.pl

PROFESOR WOJCIECH KOSIŃSKI — *IN MEMORIAM* MISTRZ O CZAMI UCZNIA

**PROFESSOR WOJCIECH KOSIŃSKI — *IN MEMORIAM*
THE MASTER THROUGH THE EYES OF THE STUDENT**

*Pamięci Profesora Wojciecha Kosińskiego,
mego Mistrza*

Słowa tu napisane mają charakter nad wyraz osobisty. Muszą takie być, gdyż są kreślone z perspektywy ucznia, który w świat architektury, urbanistyki, architektury krajobrazu, a także rysunku został wprowadzony przez Profesora. Niech ten szkic postaci, którą z całkowitą pewnością mogę nazwać „naukowym ojcem” będzie wyrazem szacunku i oddaniem Mu hołdu.

Profesor uczestniczył w mojej architektonicznej edukacji od samego początku, gdyż pierwszy kontakt ucznia — jeszcze wówczas licealisty — z Mistrzem miał miejsce podczas lekcji rysunku przygotowujących do egzaminu wstępnego na Wydział Architektury Politechniki Krakowskiej. Z tego czasu pielęgnuję w pamięci wspomnienie surowego, ale i motywującego do działania nauczyciela, któremu zależało, by rysunku architektonicznego nie traktowano ani jako zabawy, ani też narzędzia wykonywania przyszłego zawodu. Profesor starał się przekonać swoich podopiecznych, by traktowali rysunek jako formę uprawiania sztuki i by robili to w sposób możliwie elegancki, niemal dystyngowany, zbliżony do gry na instrumencie. Do dziś brzmi mi w uszach instrukcja, by siedzieć przy desce kreślarskiej tak jakbyśmy siedzieli przed klawiaturą fortepianu grając Rachmaninowa. Warto dodać, że uczniowskim zmaganiom z białą kartką i czernią rysika bardzo często towarzyszyła ambitna muzyka dobiegająca z gabinetu Profesora. Nic w tym dziwnego, Profesor był zarówno prawdziwym melomanem, posiadaczem

przebogatej kolekcji płytowej — przede wszystkim z gatunków muzyki poważnej i jazzu — jak i znakomitym rysownikiem o ostrej, wyrazistej i dynamicznej kresce.

Nauka rysunku u Profesora, a także Jego rady, by studiować oba kierunki wykładane na WA PK, czyli Architekturę i urbanistykę oraz Architekturę krajobrazu, zaowocowały i mój kolejny kontakt z Profesorem to relacja student — Profesor. Z tego okresu pamiętam obraz Profesora jako bardzo wymagającego dydaktyka, któremu zależało, by pracę przy projektach studenckich traktować tak samo poważnie, jak gdyby były to projekty profesjonalne. To także obraz charyzmatycznego wykładowcy, którego wykłady były pełne profesjonalizmu, a także ogromnej pasji, dzięki której potrafił nie tylko zainteresować, ale i poruszyć słuchaczy. Wygłaszał je z charakterystycznym dla siebie nabożeństwem, które nadawało tym akademickim spotkaniom swoistej powagi i aurę wyjątkowości.

Profesor, poza darem znakomitej rysowniczej ręki i talentem oratorskim, miał także umiejętność zaszczepiania w młodych ludziach pasji do zawodu i odnajdywania motywacji do osobistego rozwoju.

Pod koniec moich studiów Profesor zaproponował, abym został Jego asystentem w Pracowni Projektowania Architektury Krajobrazu WA PK, co — z jednej strony — było dla mnie wyróżnieniem, a z drugiej — spełnieniem obudzonych podczas zajęć z Profesorem marzeń o pracy nauko-

wo-dydaktyczno-projektowej. Okres asystentury oraz pracy nad doktoratem wspominam jako kolejny intensywny czas zbierania bezcennych doświadczeń na wszystkich polach pracy na uczelni. Jedną z najważniejszych lekcji była — dawana wówczas przez Profesora — bardzo duża samodzielność, zarówno w zakresie tematyki zainteresowań badawczych i sposobów ich realizacji oraz pracy ze studentami. To pozwalało na bardzo owocne zbieranie bezcennego doświadczenia. Bezcenna była także wiara Profesora w nasze — uczniów — umiejętności. Dawała nam ona dodatkową motywację i otwierała dalsze perspektywy.

Profesor pozostanie w mojej pamięci jako osoba niezwykle oddana swojej pracy. Pasjonat piękna, prawdy i dobra — wartości, którym poświęcił niemalą część swojej naukowej drogi. Ślady tej działalności stanowią ogromny zbiór piśmiennictwa. Spośród blisko trzystu publikacji naukowych naczelnie miejsce zajmuje praca z 2011 roku poświęcona miastu i jego pięknu (Kosiński, 2011), w której Autor dowodzi, że piękno miasta buduje się jako całościowy obraz z elementów architektonicznych, zespołów urbanistycznych i krajobrazowego ukształtowania, a abstrakcyjna estetyka, geometryczna kompozycja i ich percepcja nie są jednymi walorami poza funkcją. Przeżycie estetyczne miast — zgodnie z przywoływanymi w książce przykładami — wynika także z humanizmu wyrażającego się poczuciem bezpieczeństwa, więzi społecznej, świadomości historii miejsca oraz współczesnych wyrazów udziału w kulturze. To humanistyczne podejście korespondowało u Profesora także z Jego potrzebą rozpowszechniania wiedzy, zarówno w kontekście akademickim, jak i ogólnospołecznym. Wyrazem tego są m.in. tłumaczenia, polskie wstępy lub posłowania do wydań znaczących zagranicznych pozycji literaturowych, takich jak *Architektura postmodernistyczna* Ch. Jencksa (1987), *Obraz miasta* K. Lyncha (2009) lub — przetłumaczony wraz z Tomaszem Jeleńskim — podręcznik *Jak przetworzyć miejsce: podręcznik kreowania udanych przestrzeni publicznych* (2009), pozycja zajmująca szczególne miejsce w mojej kolekcji z uwagi na dedykację,

którą Profesor w niej złożył w 2010 roku: „Bardzo wybitnemu mojemu uczniowi, mgr. inż. Miłozowi Zielińskiemu, z nadzieją na Jego dalsze sukcesy!”. To kolejny przykład jak Profesor potrafił motywować swoich uczniów. Jestem mu za to szczerze wdzięczny.

Od 2003 roku był Profesor redaktorem naczelnym niniejszego rocznika naukowego i to dzięki Jego inicjatywie od 2012 roku sekundowałem przy powstawaniu kolejnych tomów jako sekretarz redakcji. Traktuję to jako następny bagaż bezcennych, pozytywnych doświadczeń.

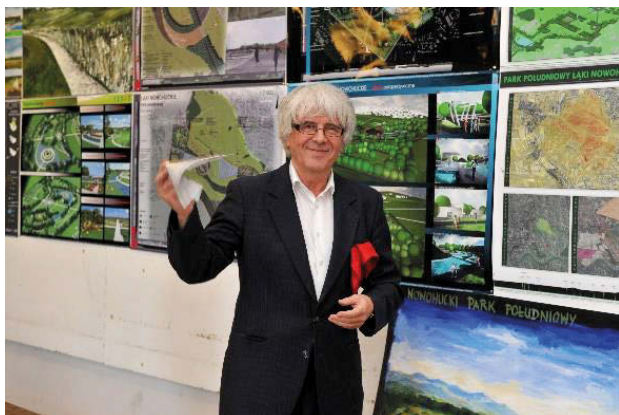
Ślady architektonicznej twórczości pozostawił m.in. na Przełęczy Danielki, gdzie w krajobrazowym kontekście wznosi się kościół pod wezwaniem Matki Boskiej Królowej Podhala; w Krakowie, gdzie w ogrodowym otoczeniu i sąsiedztwie architektury Jana Sas-Zubrzyckiego stoi współprojektowane z Marzeną Popławską Sanktuarium Ecce Homo, ale też w Niedzicy — u stóp zamku i zapory stworzył wraz z Aleksandrem Böhmem pawilon turystyczny.

Cechą charakterystyczną tych obiektów jest ich wyraz architektoniczny istotnie powiązany z czasem i miejscem ich powstania. Ten swoisty rys architektoniczny przechował Profesor Kosiński jako kontynuator naukowo-twórczej spuścizny prof. Włodzimierza Gruszczyńskiego — swojego mistrza, któremu wraz z Tomaszem Węclawowiczem poświęcił ostatnią książkę (Kosiński, Węclawowicz, 2017).

Bardzo ciepło będę wspominał współpracę z Profesorem na każdym polu.

W zakresie dydaktyki będzie mi brakowało jego błyskotliwych komentarzy i niepowtarzalnych wykładów. Na niwie naukowej szczęśliwie pozostawił ogromny dorobek, który polecił poszerzać. Prywatnie odczuwam brak mojego Mistrza, od kilku lat — po prostu — Wojtka, Przyjaciela, z którym każde wieczorne spotkanie w Jego bibliotece, przy herbacie i dyskusjach o pracy, ale i muzyce, książkach, sztuce czy — po prostu — życiu pozostanie inspirującym, ciepłym wspomnieniem.

Za naukę, za wiarę, za ojcowską troskę, za przyjaźń, Szanowny Profesorze, dziękuję!

II. 1. Profesor Wojciech Kosiński podczas Gali podsumowującej zajęcia semestralne z Projektowania zintegrowanego na kierunku Architektura krajobrazu, 27.06.2011 r., (fot. J. Zych).

III. 1. Professor Wojciech Kosiński during a Gala summarising term classes on Integrated Design at the Landscape Architecture course, 27.06.2011, (photo: J. Zych).

II. 2. Profesor Wojciech Kosiński wygłaszający wykład podczas konferencji naukowej Forum Architektury Krajobrazu w Olsztynie, 18.09.2013 r., (fot. P. Kowalski).

III. 2. Professor Wojciech Kosiński delivering a lecture during the Landscape Architecture Forum academic conference in Olsztyn, 18.09.2013, (photo: P. Kowalski).

II. 3. Profesor Wojciech Kosiński wraz z małżonką na wernisżu wystawy fotograficznej w klubie Pod Jaszczurami, Kraków, 14.11.2015 r., (fot. M. Zieliński).

III. 3. Professor Wojciech Kosiński together with his wife at the inauguration of a photography exhibition at the Pod Jaszczurami Club, Cracow, 14.11.2015, (photo: M. Zieliński).

II. 3. Profesor Wojciech Kosiński podczas swoich imienin w otoczeniu swoich asystentów — Dariusza Kronowskiego (Krakowska Akademia Andrzeja Frycza Modrzewskiego) (od lewej) oraz Miłosza Zielińskiego (Politechnika Krakowska) (od prawej) — w swojej domowej bibliotece, 24.04.2019 r., (fot. B. Kosińska).

III. 3. Professor Wojciech Kosiński during his name day, surrounded by his assistants — Dariusz Kronowski (Andrzej Frycz Modrzewski Cracow University) (to the left) and Miłosz Zieliński (Cracow University of Technology) (to the right) — in his home library, 24.04.2019, (photo: B. Kosińska).

PROFESSOR WOJCIECH KOSIŃSKI — *IN MEMORIAM* THE MASTER THROUGH THE EYES OF THE STUDENT

*In loving memory of Professor Wojciech Kosiński,
my Master*

The words that have been written here are personal. They must be such, for they are written from the perspective of a student — a person who was introduced into the world of architecture, urban planning, landscape architecture and drawing by the Professor. May this outline of this man, whom I can most certainly call my ‘academic father’, be an expression of respect and homage to Him.

The Professor participated in my architectural education from the very beginning, as my first contact with the Master took place when I was still a high-school student, during a drawing lesson meant to prepare me for the entry examination of the Faculty of Architecture of the Cracow University of Technology. Since that time I have been cultivating the memory of this strict yet motivating teacher, who wanted architectural drawing to be treated neither as a game, nor as a tool of practicing one’s future profession. The Professor wanted to convince his students to treat drawing as a form of practicing art and to do so in an elegant, almost distinguished manner, similar to that of playing a musical instrument. The instruction to sit at the drawing board as if one sits at a piano keyboard playing Rachnaminoff still rings in my ears. It should be noted that the students’ struggles with the whiteness of the paper and the black of the pencil were often accompanied by ambitious music heard from the Professor’s office. There was nothing strange about this, as the Professor was both a true music enthusiast, the owner of a rich record collection of mostly classical music and jazz, as well as an excellent artist, with a sharp, expressive and dynamic line.

Learning drawing from the Professor and His advice to study both courses taught at the CUT FoA, Architecture and Urban Planning combined with Landscape Architecture, resulted in yet more contact with the Professor, as a part of a university student–Professor relationship. The image of the Professor that I have in my memory from this period is that of a highly demanding teacher who wanted students to approach their projects similarly as if they had been professional designs. It is also an image of a charismatic lecturer, whose lectures were always fully professional and full of immense passion that could both engage and move the audience. He delivered them with his own distinct brand of solemnity, which gave these academic encounters a sort of seriousness and an aura of exceptionality.

Apart from the gift of excellent drawing ability and oratory talent, the Professor could also instil passion for the profession and to give motivation for personal development to young people.

Towards the end of my studies, the Professor offered me the post of His assistant at the Landscape Architecture Design Studio of the CUT FoA, which was a great honour for me, while also realising my dreams of academic, teaching and design work that emerged during the classes that the Professor had taught. The period I spent at the post of assistant and work on my dissertation was another intense time of collecting priceless experience from all fields of work at the university, but one of the most important lessons that the Professor had imparted on me was the great deal of independence I was given, both in terms of academic interests and the means of pursuing them and working with students, which further improved how I gained valuable experience. The Professor’s belief in the ability of his students was likewise of immense value. It also gave us further motivation and opened more distant perspectives.

The Professor shall remain in my memory as a person who was exceptionally devoted to His work. He was an enthusiast of beauty, truth and good — values that He devoted no small part of His academic path to. Traces of this activity include an immense collection of literature. From the nearly three hundred academic publications, the work on the city and its beauty from 2011 occupies a special place in the literature (Kosiński, 2011). In it, the Author argues that the beauty of the city is built as a holistic image from architectural elements, urban complexes and landscape design, while abstract aesthetics, geometric composition and their perception are not the only assets apart from function. The aesthetic experience of cities, following the cases discussed in the book, is also a result of humanism, expressed via a sense of safety, social ties, the awareness of a place’s history and contemporary expressions of participation in culture. This humanist approach corresponded with the Professor’s need to disseminate knowledge in the academic and general context. This was also expressed via translations, Polish prefaces and epilogues to editions of significant foreign literature pieces like *Language of Post-modern Architecture* by Ch. Jencks (1987), *The Image of the City* by K. Lynch (2009), or the

handbook *How to Turn a Place Around* (2009) translated with Tomasz Jeleński, a work that holds a special place in my collection due to the dedication that the Professor included in it in 2010: 'To my most outstanding student, mgr inż. Miłosz Zieliński, hopeful of His further successes!'. This is another example of how the Professor motivated his students. I am wholeheartedly thankful to Him for this.

Since 2003 the Professor was the editor-in-chief of this academic yearly and it was thanks to His initiative that in 2012 I began to second Him in the preparation of its successive volumes as editorial secretary. I treat this as another trove of priceless, positive experiences.

He also left traces of His architectural work in, among other places, the Danielka Pass, wherein the Church of the Mother of God Queen of Podhale stands in a landscape context; in Cracow, where in the vicinity of Jan Sas-Zubrzycki's architecture stands the Ecce Homo Sanctuary, co-designed with Marzena Popławska, but also in Niedzica, where He created a tourist pavilion at the foot of the castle and the dam along with Aleksander Böhm.

The distinct feature of these buildings is their architectural expression, essentially linked with the time and place of their construction. This inherent architectural outline was carried by Professor Kosiński as the continuator of the academic and creative legacy of Professor Włodzimierz Gruszczyński — His own master, to whom He devoted His last book along with Tomasz Węclawowicz (Kosiński, Węclawowicz, 2017). I will pleasantly remember my cooperation with the Professor in every field. In teaching, I shall miss His brilliant commentary and unique lectures.

In the academic field, He has fortunately left us an immense body of work, that He commanded us to expand. Personally, I feel the absence of my Master, whom I simply called Wojtek for several years now, a Friend with whom every evening meeting in His library, drinking tea and discussing work and music, books, art or simply life, shall now remain an inspiring, heart-warming memory.

For teaching, for faith, for paternal concern, for friendship, Dear Professor, thank you!

REFERENCES

- Kosiński, W. (2011), *Miasto i piękno miasta*, Kraków: Wydawnictwo Politechniki Krakowskiej.
- Kosiński, W., Węclawowicz, T. (2017), *Włodzimierza Gruszczyńskiego kreacje, projekcje, utopie...* Kraków: Oficyna wydawnicza AFM.
- Lynch, K. (2011), *Obraz Miasta*, (wstęp do wydania polskiego Kosiński, W.), Kraków: Wydawnictwo Archiwolta.
- Jak przetworzyć Miejsce. Podręcznik kreowania udanych przestrzeni publicznych*, (adaptacja, tłumaczenie oraz przygotowanie wydania polskiego Jeleński, T., Kosiński, W., wstęp polskiego wydania Kosiński, W.), (2009), Kraków: Fundacja Partnerstwo dla Środowiska.
- Jencks, Ch. (1987), *Architektura postmodernistyczna*, (postłowie Kosiński W.), Warszawa: ARKADY.
- Najobszerniejsze, lecz niepełne zestawienie bibliografii Profesora, znajduje się w Bibliotece Politechniki Krakowskiej:
- The most extensive, but not complete summary of the Professor's bibliography can be found in the Library of Cracow University of Technology:
- <http://suw.biblos.pk.edu.pl/userHomepage&uId=1675&rel=BPP-author>